

שמות פרק כט

(מב) עלת תמידי לדרתיכם פתח אהל מועד לפני קִנְקֹק אֲשֶׁר אֲנִיעַד לְכֶם שְׁמָה לְדַבֵּר אֵלַיִךְ שֵׁם : (מג) וְנִעַדְתִּי שְׁמָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִקְדַּשׁ בְּכַבְדִּי :

רש"י
(מב) **תמידי** - מיום אל יום, ולא יפסיק יום בינתיים : **אשר אנועד לכם** - כשאקבע מועד לדבר אליך שם אקבענו לבא. ויש מרבותינו למדים מכאן, שמעל מזבח הנחשת היה הקב"ה מדבר עם

משה משהוקם המשכן, ויש אומרים מעל הכפרת, כמו שנאמר (שמות כה כב) ודברתי אתך מעל הכפורת, ואשר אנועד לכם האמור כאן אינו אמור על המזבח, אלא על אהל מועד הנזכר במקרא : (מג) **ונועדתי שמה** - אתועד עמם בדבור, כמלך הקובע מקום מועד לדבר עם עבדיו שם : **ונקדש** - המשכן : **בכבודי** - שתשרה שכינתי בו. ומדרש אגדה אל תקרי בכבודי, אלא [בכבודי], במכובדים שלי, כאן רמז לו מיתת בני אהרן ביום הקמתו, וזהו שאמר משה (ויקרא י ג) הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש, והיכן דבר, ונקדש בכבודי :

שמות פרק כה

(כא) ונתת את הכפרת על הארץ מלמעלה ואל הארץ ותתן את העדת אשר אתן אליך : (כב) ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרובים אשר על ארץ העדת את כל אשר אצווה אותך אל בני ישראל :

רש"י
(כא) **ואל הארץ תתן את העדות** - לא ידעתי למה נכפל, שהרי כבר נאמר (פסוק טז) ונתת אל הארון את העדות. ויש לומר שבא ללמד, שבעודו ארון לבדו בלא כפרת, יתן תחלה העדות לתוכו, ואחר כך יתן את הכפרת עליו. וכן מציינו כשהקים את המשכן נאמר (שמות מ כ) ויתן את העדות אל

הארון, ואחר כך ויתן את הכפורת על הארון מלמעלה : (כב) **ונועדתי** - כשאקבע מועד לך לדבר עמו, אותו מקום אקבע למועד שאבא שם לדבר אליך : **ודברתי אתך מעל הכפורת** - ובמקום אחר הוא אומר (ויקרא א א) וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר, זה המשכן מחוץ לפרכת, נמצאו שני כתובים מכחישים זה את זה, בא הכתוב השלישי והכריע ביניהם (במדבר ז פט) ובבא משה אל אהל מועד וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת וגו', משה היה נכנס למשכן וכיון שבא בתוך הפתח, קול יורד מן השמים לבין הכרובים, ומשם יוצא ונשמע למשה באהל מועד : **ואת כל אשר אצווה אותך אל בני ישראל** - הרי וי"ו זו יתירה וטפלה, וכמוהו הרבה במקרא, וכה תפתר ואת אשר אדבר עמך שם, את כל אשר אצווה אותך אל בני ישראל הוא :

ויקרא פרק א פסוק א

ויקרא אל משה וידבר קִנְקֹק אֲלֵיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר :

רש"י
ויקרא אל משה - לכל דברות ולכל אמירות ולכל צווים קדמה קריאה, לשון חבה, לשון שמלאכי השרת משתמשים בו, שנאמר (ישעיה ו ג) וקרא

זה אל זה, אבל לנביאי אומות העולם נגלה עליהן בלשון עראי וטומאה, שנאמר (במדבר כג ד) ויקרא אלהים אל בלעם : **ויקרא אל משה** - הקול הולך ומגיע לאזניו, וכל ישראל לא שומעין. יכול אף להפסקות היתרה קריאה, תלמוד לומר וידבר, לדבור היתה קריאה, ולא להפסקות. ומה היו הפסקות משמשות, ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין, קל וחומר להדיוט הלומד מן ההדיוט : **אליו** - למעט את אהרן. ר' יהודה בן בתירא אומר שלשה עשר דברות נאמרו בתורה למשה ולא אהרן, וכנגדן נאמרו שלשה עשר מיעוטיין, ללמדך שלא לאהרן נאמרו אלא למשה שיאמר לאהרן. ואלו הן שלשה עשר מיעוטיין לדבר אתו, מדבר אליו, וידבר אליו, ונועדתי לך, כולן בתורת כהנים. יכול שמעו את קול הקריאה, תלמוד לומר קול לו, קול אליו (במדבר ז פט), משה שמע, וכל ישראל לא שמעו : **מאהל מועד** - מלמד שהיה הקול נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל. יכול מפני שהקול נמוך, תלמוד לומר את הקול (שם), מהו הקול, הוא הקול המפורש בתהלים (כט ד - ה) קול ה' בכח קול ה' בהדר, קול ה' שובר ארזים, אם כן למה נאמר מאהל מועד, מלמד שהיה הקול נפסק. כיוצא בו (יחזקאל י ה) וקול כנפי הכרובים נשמע עד החצר החיצונה, יכול (מפני) שהקול נמוך, תלמוד לומר (שם) כקול אל שדי בדברו, אם כן למה נאמר עד החצר החיצונה, שכיון שמגיע שם היה נפסק : **מאהל מועד לאמר** - יכול מכל הבית, תלמוד לומר מעל הכפורת. יכול מעל הכפורת כולה, תלמוד לומר מבין שני הכרובים : **לאמר** - צא ואמור להם דברי כבושים, בשבילכם הוא נדבר עמי, שכן מציינו שכל שלשים ושמונה שנה שהיו ישראל במדבר כמנוודים, מן המרגלים ואילך, לא נתייחד הדבור עם משה, שנאמר (דברים ב טז) והי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות וידבר ה' אלי לאמר, אלי היה הדיבור. דבר אחר צא ואמור להם דברי והשיבני אם יקבלום, כמו שנאמר (שמות יט ח) וישב משה את דברי העם וגו' :

במדבר פרק ז 109 ק"ט **רש"י**
 וּבָבֵא מִשָּׁה אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אֵת וַיִּשְׁמַע אֶת
 הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹוֹי מַעַל הַכְּפָרֶת אֲשֶׁר עַל אֶרֶץ הָעֵדֻת
 מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרָבִים וַיְדַבֵּר אֱלֹוֹי:
ובבא משה אל אהל מועד לדבר את - שני כתובים המכחישים זה את זה,
 בא שלישי והכריע ביניהם. כתוב אחד אומר
 (ויקרא א, א) וידבר ה' אליו מאהל מועד, והוא
 חוץ לפרכת, וכתוב אחד אומר (שמות כה, כב)
 ודברתי אתך מעל הכפרת, בא זה והכריע ביניהם, משה בא אל אהל מועד ושם שומע את הקול הבא
 מעל הכפרת: **מבין שני הכרובים** - הקול יוצא מן השמים לבין שני הכרובים ומשם יצא לאהל מועד:
וישמע את הקול - יכול קול נמוך, תלמוד לומר את הקול, הוא הקול שנדבר עמו בסיני, וכשמגיע לפתח
 היה נפסק, ולא היה יוצא חוץ לאהל: **מדבר** - כמו מתדבר, כבודו של מעלה לומר כן מדבר בינו לבין
 עצמו, ומשה שומע מאליו: **וידבר אליו** - למעט את אהרן מן הדברות:

ברייתא דרבי ישמעאל
 רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מידות התורה נדרשת בהן... [13] וכן שני כתובים המכחישים זה את זה
 זה עד שיבוא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם.

ראי"ה קוק זצ"ל, עולת ראי"ה (א' קפד)

וכן שני כתובים המכחישים זה את זה. עד שיבא הכתוב השלישי ויכריע
 ביניהם. עצמותה של הסתירה היא רק מחלה הבאה על ההגיון, המוגבל, בתנאי
 המיוחדים של שכל האדם והקשבתו. ע"פ הערכתנו צריכים אנחנו לחוש
 את הסתירה, ולבא ע"י הרגשה זו לכלל ישוב והכרעה. אבל למעלה, הרבה
 למעלה מזה, הוא האור האלהי העליון, שהאפשריות הן בו בלא שום הגבלה,
 ובלא שום תנאי כלל ועקר. הוא איננו סובל כלל שום מעצור מהסתירה, ולא
 יש לגבי דידיה שום צרך בישוב והכרעה. על כן לא לנו, לפי מדת הבנתנו,
 נתון זה המשפט של הכרעה, שבאה מתוך לחץ הסתירה לגבי הכתובים, כתבי
 קדש, הנובעים ממקור חכמה אין סוף. אלא מפני הזיקוק של קשר הדברים
 להכרעת הרוח שלנו, אנו הננו נזקקים לפשר והכרעה בין הסתירות, בין שני
 הכתובים המכחישים זה את זה. אבל בשביל שעצם הענין הוא נעלה ומרומם
 מכל מדה של הגבלת סתירה, אין אנו יכולים בעצמנו לגעת בהכרעה הדרושה
 בעדנו, מצד הכתובים המכחישים זה את זה. הרשות הזאת לא תוכל להיות,
 כ"א בסתירה הנפגשת בתכן כזה, שהסתירה היא מהרסת את בנינו, אבל לא
 בהופעה האלהית העליונה, אשר כל כלי יוצר עליה לא יצלה, וכל לשון תקום
 אתה למשפט תרשיע. ע"כ צריכים אנו, שגם המרפא של ההכרעה, שאנו זקוקים
 לה, יבא דוקא מאותו המקור העליון, שהכתובים עצמם באים משם. עד שיבא
 הכתוב השלישי ויכריע ביניהם.

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
 Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.